

مواد مخدر

علی زهن مولایی

www.ketab.ir

سرشناسه : مولایی، علی زمان ، ۱۳۵۵ -
 عنوان و نام پدید آور : مواد مخدر/تالیف علی زمان مولایی.
 مشخصات نشر : تهران: علم و دانش، ۱۳۹۰
 مشخصات ظاهری : ۱۶۴ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۱۰-۲۱-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص ۱۶۱-۱۶۴.
 موضوع : مواد مخدر-- ایران.
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ م ۸ ۱۳۵ م/۷۵۸۰۱ H
 رده بندی دیویی : ۳۶۲/۲۹۲
 شماره کتبشناسی ملی : ۲۶۴۱۲۳۶

نام کتاب : مواد مخدر
 نگارنده : علی زمان مولایی
 ناشر : علم و دانش - ثامن الحجج
 نوبت چاپ : اول، ۱۳۹۰
 مدیرفنی : داوود وهاب زاده
 تایپ و صفحه آرایی : رضا آشتیقانی
 طرح جلد : محمد تیموری
 لیتوگرافی/چاپ/صحافی : باختر / فرشیوه/زنوز
 شمارگان : ۱۰۰۰ جلد
 قیمت : ۵۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، ابتدای خیابان روانمهر، پلاک ۱۴۵، طبقه دوم

تلفکس: ۶۶۴۶۲۷۴۲

تلفن: ۰۹۱۲۳۵۸۷۶۰۵-۶۶۴۱۵۴۵۹-۶۶۹۵۰۴۴۱

ایمیل: teymori_۱۳۵۵@yahoo.com

سایت: www.elmo-danesh.ir

۱.....	مقدمه
۵.....	بخش اول
۶.....	فصل اول
۶.....	مواد مخدر در جهان
۷.....	مقدمه فصل اول
۱۰.....	درآمد قاچاق
۱۲.....	عوامل موثر در افزایش تولید و قاچاق موادمخدر:
۱۴.....	ویژگی عمده صنعت قاچاق موادمخدر
۱۶.....	تاریخچه مواد مخدر در ایران
۱۷.....	وضعیت مواد مخدر در دوره صفویه
۱۸.....	وضعیت مواد مخدر، دوره قاجاریه و عوامل گسترش مواد مخدر در این دوره:
۲۱.....	تاریخچه مبارزه با مواد مخدر در دوره پهلوی
۲۵.....	دوره پس از انقلاب اسلامی
۳۵.....	ماده مخدر، معتاد و اعتیاد
۴۰.....	طبقه‌بندی انواع مواد مخدر
۴۳.....	تریاک
۴۴.....	مرفین
۴۴.....	نارکوتین
۴۴.....	پاپاورین
۴۴.....	تبائین
۴۵.....	کدئین
۴۵.....	نارستین

۴۵.....	هروئین.....
۴۵.....	پتدین.....
۴۶.....	گروه باریتوراتها.....
۴۶.....	بنزودیازپین ها.....
۴۷.....	حشیش.....
۴۷.....	روغن حشیش.....
۴۷.....	چرس.....
۴۸.....	بگ.....
۴۸.....	گران.....
۴۸.....	دی متیل تی- بی‌تامین و دی اتیل تری‌تامین.....
۴۹.....	کوکائین.....
۴۹.....	کراک.....
۵۰.....	مواد توان افزای مصوعی.....
۵۱.....	سازمان قاچاق مواد.....
۵۲.....	زنجیره توزیع.....
۵۶.....	فصل دوم.....
۵۷.....	علل گرایش به قاچاق موادمخدر.....
۵۷.....	۱- قرار گرفتن ایران در مجاورت کانون «ها».....
۵۸.....	۲- موقعیت کشور و همجواری با کشورهای.....
۶۳.....	۳- سودآوری.....
۶۵.....	۴- بیکاری.....
۷۰.....	۵- بحران های خانوادگی.....
۷۲.....	۶- فقر فرهنگی و اجتماعی.....
۷۵.....	۷- اعتیاد.....
۷۶.....	۸- سست بودن مبانی اعتقادی و عدم پایبندی به ارزشهای اخلاقی و انسانی.....
۷۸.....	۹- زندانی شدن افراد و تبعات ناشی آن.....

- ۱۰- فقدان عدالت اجتماعی در توزیع عادلانه درآمد و امکانات ۸۱
- ۱۱- عدم وجود استراتژی کاربردی در مبارزه با مواد مخدر و ناهماهنگی میان مراجع ذی ربط ۸۳
- ۱۲- مهاجرت و حاشیه نشینی ۸۵
- ۱۳- حضور اتباع افغانه در کشور ۹۲
- ۱۴- آسان بهره‌گیری از شگردهای پولشویی ۹۶
- ۱۵- ناهماهنگی نکردن کشورهای همسایه در زمینه کنترل مواد مخدر و مبارزه با قاچاقچیان ۹۸
- ۱۶- استعمار، فعالیت‌ها، آن: ۱۰۱
- ۱۷- وجود محله‌های پرتردد، جرم‌زا) ۱۰۶
- ۱۸- افزون طلبی و فتنه‌پوی به درآمدهای حاصل از شغل متعارف ۱۰۹
- ۱۹- مناطق خاکستری ۱۱۰
- ۲۰- ضعف در انسداد فیزیکی مرزهای شرقی ۱۱۱
- ۲۱- وجود ضعف در دستگاه‌های انتظامی و قضایی ۱۱۶
- ۲۲- وجود محرومیت در شرق کشور ۱۱۷
- نظریه‌های مختلف در مورد مصرف مواد مخدر ۱۱۸
- نظریه برجسپ زنی ۱۲۳
- نظریه تضاد ۱۲۴
- نظریه کنترل اجتماعی ۱۲۵
- نظریه فعالیت اقتصادی اسمیت ۱۲۶
- استراتژی‌های کنترل مواد مخدر ۱۲۸
- راه‌حل‌های مبارزه با مواد مخدر ۱۴۰
- در سطح ملی ۱۴۵
- فهرست منابع ۱۵۳

پیشگفتار

از نیازهای کنونی کشور، شناخت واقع بینانه و درست جامعه، تحولات فرصت‌ها، توانمندی‌ها، تهدیدها و آسیب‌ها و نگرانی‌هایی است که در شرایط کنونی با آن روبرو هستیم. تنها با شناخت درست شرایط است که می‌توان با تدبیر و چاره‌اندیشی به حل مشکلات جامعه پرداخت و از فرصت‌ها برای ژرفا بخشیدن به روند توسعه کشور و تامین ملی بهره‌گرفت نمونه روشن آسیب‌ها، شرایط امروز کشور در زمینه اعتیاد و قاچاق مواد مخدر است (علی‌وردی: ۱۴۵).

معضل اعتیاد و قاچاق مواد مخدر هم‌اکنون جزو چهار بحران اصلی و مسئله جهانی است. یکی به خاطر سود سرشاری که نصیب کشورهای تولیدکننده و توزیع‌کننده این مواد می‌گردد، مورد حمایت قدرت‌های جهانی قرار دارد. به‌طوری که تجارت مواد مخدر دومین تجارت بزرگ دنیا بعد از اسلحه است و در آمد حاصل از آن بالغ بر ۸۰ میلیارد دلار می‌باشد که بیش از درآمد ناخالص ملی سه‌چهارم کشورهای دنیا است. استخراج کشت و تجارت مواد مخدر، اثرات مضر بر توسعه اقتصادی کشورهای درگیر کرده و تولیدکننده دارد. قاچاقچیان به منظور مشروع جلوه دادن درآمدهای خود اغلب از سیستم بانکی، قمارخانه و... بهره می‌گیرند. ورود این وجوه که اغلب بدون هرگونه سرمایه‌گذاری اقتصادی یا پرداخت مالیات به‌دست آمده است، موجب بدشده‌دار شدن سیستم پولی این کشورها می‌شود. به‌طوری که براساس یکنه نام یک موسسه تحقیقات اقتصادی در کلمبیا بیش از ۸۰ درصد سود تجار عمده مواد مخدر این کشور در خارج سرمایه‌گذاری می‌شود و دولت سالانه معادل ۱۰۰ میلیارد دلار صرف مبارزه با گروه‌های مسلح تولیدکننده این مواد و حفاظت از جان مقامات کشور می‌کند.

جمهوری اسلامی ایران نیز به دلیل شرایط خاص و هم‌جواری با مراکز عمده تولیدکننده مواد مخدر و قرار گرفتن در بهترین و کوتاه‌ترین مسیر ترانزیت، در چند دهه اخیر گرفتار معضلی اساسی به نام اعتیاد و سوءمصرف مواد مخدر

گردیده است. وجود زمینه‌های رشد و گسترش مواد مخدر در جامعه ایران و قاچاق آن که هم‌اکنون به یک تجارت زیرزمینی و نامرئی تبدیل شده پیچیدگی اوضاع فعلی را فراهم آورده است و می‌رود تا به یک بحران اساسی در جامعه تبدیل شود. به گونه‌ای که علیرغم تمهیدات اتخاذ شده در ابعاد مختلف و از جمله تشدید قوانین، مجازات مرتب‌ترین قاچاق مواد، مجرم شمردن فرد معتاد، انسداد مرزها، اقدامات پزشکی و درمانی و انجام طرح و پروژه‌های مختلف جهت گسترش شناخت علل این پدیده و به کارگیری راه‌های متعدد، هر روز است به قبل شاهد گسترش روزافزون تعداد معتادان، آمار زندانیان مواد مخدر، کاهش متوسط سن اعتیاد، ناکارآمدی روش‌های درمانی، متحمل شدن هزینه‌های متعدد اقتصادی و اجتماعی ناشی از سوء مصرف و قاچاق مواد مخدر، رسوبات و پسماندها تن از مأموران انتظامی و نظامی در مرزها و هزاران پیامد منفی اقتصادی - اجتماعی آن در جامعه بوده و هستیم.

مقدمه

مسئله مواد مخدر یکی از مسایل مهم و جدی در سطح بین‌المللی است که از جنبه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نگاه‌های مختلفی را به خود معطوف نموده است. مواد مخدر تأثیر عمیقی بر روی زندگی تمامی افراد و جوامع سرزمین جهان دارد. در بعد فردی، سلامت زندگی و امنیت افراد را با خطر روبرو می‌کند و در بعد ملی رابطه مواد مخدر با جرایم باعث بروز مناقشات، معضلات اجتماعی، تضعیف دولت‌ها و عقب‌ماندگی کشورها می‌شود. کشورهای فقیر به شدت در برابر مواد مخدر آسیب‌پذیر بوده و نیازمند کمک هستند، زیرا آن‌ها فاقد منابع کافی برای مقابله با چرخه جرم و جنایت می‌باشند.

در بعد جهانی نیز مسئله مواد مخدر اهمیت مشابهی دارد. بازار مواد مخدر هیچ مرزی ندارد و ماهیت فراملی آن‌ها را جدی گرفته شده است که هیچ دولت واحدی، فقیر یا غنی، نتواند به مرزهای آن دست یابد. کشور ایران به دلیل موقعیت استراتژیک از گذشته به مثابه پلی بوده است میان شرق و غرب و در زمینه مواد مخدر با توجه به همسایگی با افغانستان به عنوان یکی از مهم‌ترین تولیدکنندگان مواد مخدر همواره مسیری بوده برای انتقال این مواد به ترکیه و از آنجا به کشورهای اروپایی، هم‌چنین مجاورت با افغانستان و ترانزیت مواد مخدر از طریق ایران، یکی از مهم‌ترین عامل‌های مصرف مواد مخدر یعنی دسترسی آسان به این مواد است. موقعیت جمهوری اسلامی ایران، به لحاظ قرار گرفتن در مجاورت بزرگ‌ترین کانون تولید مواد مخدر (منطقه هلال طلایی) در جهان، آسیب‌پذیرترین شرایط را در میان کشورهای جهان را دارد. حجم عظیمی از مواد مخدر مصرفی در جهان در کشور در دو کشور افغانستان و پاکستان تولید می‌شود و به کشورهای دیگر قاچاق می‌گردد که حجم عظیمی از این مواد علی‌رغم مقابله جدی ایران وارد این کشور می‌گردد، و بخش قابل توجهی از این مواد توسط پاسداران رشید حریم امنیت کشف می‌گردد. قاچاقچیان مواد مخدر به علت موقعیت ایران به عنوان بهترین و

کوتاه ترین مسیر ترانزیت برای انتقال مواد از خاک کشور جمهوری اسلامی ایران استفاده نموده و در آینده نیز بهره برداری خواهند نمود. حجم انبوه تولیدترياک در افغانستان با متوسط رشد سالیانه $5/04$ درصد از سال 1991 تا سال 2002 موجب بروز مشکلات عدیده امنیتی و اجتماعی برای کشورمان شد. اول آن که باعث ناامن جلودادن مرزهای ایران و تحمیل هزینه های سنگین مادی و معنوی بر جامعه شد. دوم آن که افزایش تولید مواد مخدر در تولید مواد مخدر در افغانستان باعث دسترسی بیشتر مواد در ایران، کاهش قیمت مواد مخدر و افزایش تعداد مصرف کنندگان گردید. سوم آن که به طور غیر مستقیم اقتصاد کشور را تحت تاثیر قرار داد و باعث افزایش خرب پولشویی شد. (میری آشتیانی 1385 : 81).

لذا ایران به عنوان یکی از قربانیان اصلی مواد مخدر بوده که مصرف این مواد هر ساله جان تعداد زیادی از این هموطنان را می گیرد و میلیاردها تومان ضرر اقتصادی و مالی به کشور وارد می آورد. با این تفاسیر یکی از مهم ترین اقدامات در این زمینه شناخت مسأله مهم و آشنایی با مواد مخدر است. براساس شناخت درست از ابعاد این مسئله می توان اقدامات را به سامان تر، هماهنگ تر و مفیدتر سازماندهی کرد.

بنابراین با عنایت به مطالب فوق، به مشوره بایسته برخورد با پدیده قاچاق مواد مخدر شناسایی زمینه ها و بستر تجربی که موجب آن می باشد، با اهمیت و ضروری به نظر می رسد. که جهت حل این معضل و شناخت دقیق همه جانبه این موضوع لازم است تا با انجام یک کار دقیق و مطالعه علمی و ترکیب راه ها به یک راه حل اساسی جهت کاهش این معضل دست یابیم. که هدف ما از نگارش کتاب قلم فرسایی در زمینه فوق بوده است این کتاب شامل دو بخش می باشد. که بخش اول مرکب از دو فصل است که در فصل اول؛ به تاریخچه مواد مخدر در جهان، عوامل موثر در قاچاق مواد مخدر، ویژگی های عمده صنعت قاچاق موادمخدر و... در فصل دوم، تعاریف قاچاق، علل و عوامل گرایش به قاچاق مواد مخدر،

تاریخچه مواد مخدر در جهان و ایران، علل و عوامل گرایش به قاچاق مواد مخدر در ایران و بخش دوم نیز مشمول دو فصل است که در فصل اول؛ به تعاریف امنیت، پیدایش مفهوم امنیت ملی، سیر مراحل تاریخی و تحول مصنوعی امنیت ملی، دوره های مختلف نگرش به امنیت ملی، ابعاد و ویژگی های امنیت ملی و فصل دوم به مسایلی نظیر: تاثیرات قاچاق مواد مخدر بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران، نفوذ بیرونی مرزها، ایجاد شرارت، لطمه به آمایش سرزمینی و خواهیم پرداخت.

در پایان از آنجا که دسر اثری است که بدون اشکال و نقص باشد اینجانب ضمن اظهار شاگردی نسبت به هئ صاحب نظران از این عزیزان و خوانندگان این اثر استدعا دارم که مرا را از ارائه نقطه نظرات سازنده و ارزنده خویش محروم نفرمایند.

والعاقبه للمتقين

علی زمان مولایی

۱۳۹۰